

La segona oportunitat

1996 ha estat proclamat per la Unió Europea
"Any de l'educació i la formació al llarg de tota la vida".

O rientar-se en un aeroport, interpretar un mapa, operar amb un caixer automàtic... totes aquestes activitats formen part de la rutina per a molts. Per a d'altres, en canvi, poden esdevenir autèntics moments de neguit i angoixa. A un nivell més restringit, com el món del treball, el desconeixement dels nous avenços o de noves tècniques arriba de vegades al grau de malson.

La informació i el saber tenen un paper central en el món d'avui. La idea que a l'escola ja ens ho ensenyarien tot per l'endemà ser homes i dones de profit està quedant enterrada sota les petjades del progrés.

És per tot això que la formació d'adults està adquirint més importància a molts països i en els més avançats s'ha convertit en un dels objectius principals de l'administració; així ho testimonien els recents discursos de Bill Clinton.

Al Principat, des de la llei del Parlament de 18 de març de 1991 s'ha donat un impuls notable en aquest camp. Segons dades del Govern català, el 1989-90 el nombre d'alumnes de formació d'adults està per sota els 200.000, uns 115.000. Aquest increment participatiu ha estat possible per la posta en marxa d'un programa flexible.

Hi trobem des de la formació presencial, amb assistència a classe i professor que atrau a un total de 64.210 persones en uns 200 centres -fins als programes a distància a través de la televisió pública catalana com "Graduï's, ara pot"- amb uns 22.078 seguidors, tot passant pels centres d'autoformació o autoaprenentatge pels més autodidactes -28.400 assistents. No podem oblidar l'actuació específica del Programa d'Alfabetització dirigit a persones entre 15 i 50 anys.

Un nou concepte. Anys enrere l'alfabetització era gairebé sinònim de formació d'adults però avui això ha estat supe-

rat. Tal i com assenyalava la directora General de Formació d'Adults de la Generalitat, Angela Miquel, "la Formació d'Adults és un concepte molt ampli, una part del qual és l'alfabetització. Per la seva banda, el Conseller de Benestar Social de la Generalitat, Antoni Comas, ha explicat a EL TEMPS que "la Formació d'Adults estava concebuda d'una manera obsoleta

en fan ús. Dintre de les motivacions continua predominant la necessitat per damunt del lleure a l'hora d'iniciar algun curs. L'oferta és àmplia.

Aquesta oferta heterogènia va fer que l'administració catalana creés el 1993 el programa interdepartamental per a la formació d'adults a fi de coordinar totes les actuacions que des de les diferents ins-

tàncies administratives es fessin en aquest terreny. L'any 1996 la Generalitat augmentarà la seva responsabilitat respecte a la formació d'adults amb una acció exterior de prestigi: l'organització d'una Conferència Panaeuropea sobre el tema que clourà als actes de l'Any Europeu. La Unesco i la Unió Europea han encarregat aquesta tasca a la Generalitat i els acords que es derivin d'aquesta conferència seran presentats a la V Conferència Mundial sobre Formació d'Adults que es farà a Hamburg el 1997.

Més enllà dels aspectes institucionals, la Formació d'adults representa un camp d'estudi força interessant per a la pedagogia. Com assenyalava Adalberto Fernández, catedràtic a la Universitat Autònoma de Barcelona i director del departament de pedagogia aplicada, "és un error dir que els nens aprenen millor, aprenen senzillament diferent". Segons aquests investigador l'aprenentatge del nen i de l'adult són processos que difereixen en el fet que el nen no té encara construït el seu món i l'adult sí. Aquesta realitat fa, per tant que el mètode no pugui ser el mateix i que calgui formar professionals específics que sàpiguen tractar amb l'adult. El professor Fernández es manté en contra d'una idea força estesa que "qualsevol edat és bona per aprendre".

L'assoliment del coneixement no és però l'únic objectiu; a mesura que avança en les seves capacitats la persona obté de retruc altres beneficis com ara una millor comprensió del món. **Laia Cortada**

Les administracions occidentals comencen a interessar-se per l'educació dels adults. La competitivitat només n'és una causa.

abans de la llei del 1991, no s'adaptava a les noves necessitats d'una societat marcada pel canvi constant".

Hi ha qui ha volgut veure l'interès de les administracions occidentals en aquest tema com un factor d'inversió més dirigit a millorar la competitivitat enfront de les economies emergents d'altres regions del món. L'opinió del conseller Comas sobre aquest punt és clara: "És evident que la formació d'adults està lligada a la competitivitat d'un país, però seria reduccionista fer una lectura només econòmica. La qüestió més important és el vessant humà, aquest és el nostre interès primordial. En les nostres societats l'esperança de vida augmenta i les jubilacions arriben més d'hora, aleshores una millor formació pot enriquir força aquests anys. És necessari evitar que ningú no en quedi al marge".

La formació d'adults era abans un món essencialment femení, però això ja no és així i avui són més aviat els homes els qui

RAFA GIL